

наприкінці XIX ст. У 1920-1930-х рр. в А. переїхало чимало українських фахівців, які були задіяні в розбудові його індустрії, зокрема, розвивали нафтовидобуток. Багато українців переселилося до А. в роки Великої вітчизняної війни. За даними радянського перепису 1989 р. в А. проживали 32,2 тис. українців, а за даними азербайджанської статистики станом на 1 січня 2002 р. в країні проживало 29 тис. українців (восьма за чисельністю національна меншина в Азербайджані). Основна частина українців проживає в м.Баку.

А.Ю.Мartiнов.

АЗЕРБАЙДЖАНЦІ В УКРАЇНІ. Переселення азербайджанців на територію України зумовлювалося переважно факторами економічного характеру. За переписом 1959, в Україні проживало 6,7 тис., 2001 – 45,2 тис. А., основна частина яких проживала у містах. Найбільше їх мешкає в Донецькій обл. – 8 тис., Харківській – 5,6 тис., Дніпропетровській – 5,6 тис. осіб. Зростання їх чисельності відбувалося найбільш швидко в 1960–1990 – у 5,5 рази.

26,7 тис. азербайджанців вважають рідною мову своєї національності, 9 тис. – російську, 2,3 тис. вільно володіють українською. Нині в 15 областях України діють їхні національно-культурні товариства, у 8 областях – недільні школи з вивчення азербайджанської мови і літератури. Від 1998 у Києві виходить часопис “Голос Азербайджану” (азербайджанською та українською мовами).

Літ.: Етнонаціональний розвиток України: Терміни, визначення, персоналії. – К., 1993; Рудницька Т.М. Етнічні спільноти України: тенденції соціальних змін. – К., 1998.

М.М.Вівчарик.

“АЗОВСЬКЕ СИДІННЯ” 1637-42 – оборона донськими і запорозькими козаками фортеці й міста Азов, захопленого ними у відповідь на спустошливі напади кримських і ногайських татар на російські та українські землі. Від початку облоги в Азові воювали близько тисячі запорожців. У пошуках матеріальної і військової підтримки козаки направили своїх послів до московського царя Михайла Федоровича, який, хоча й співчував учасникам “А.с.”, офіційно відмежувався від їхніх дій, аби уникнути воєнного зіткнення з Туреччиною. Тим часом султан Ібрагим I, дочекавшись завершення війни своєї імперії з Іраном, зосередив під Азовом 240-тисячну армію. Протягом кількох місяців захисники фортеці, кількість яких складала майже 5400 чоловіків (за іншими даними – 14 тис. чол.) й 800 жінок мужньо відбивали численні атаки, завдавши турецькому війську великих